Правилник о критеријумима на основу којих се одређује потенцијалност подручја у погледу проналажења минералних сировина

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 51/96.

Члан 1.

Овим правилником утврђују се критеријуми на основу којих се одређује потенцијалност подручја у погледу проналажења минералних сировина у оквиру основних геолошких истраживања.

Члан 2.

Потенцијалност подручја у погледу проналажења чврстих минералних сировина одређује се на основу следећих критеријума:

1) металогенетске и стратиграфске рејонизације подручја на основу проучених карактеристичних обележја;

2) припадности подручја одређеној рудоносној формацији, носиоцу појединих типова лежишта минералних сировина;

3) структурно тектонских карактеристика (прерудне и пострудне тектонике);

4) минеролошког састава минералне сировине, његових карактеристика и карактера расподеле корисних и штетних компоненти;

5) технолошких карактеристика минералне сировине;

6) хидрогеолошких и инжењерскогеолошких карактеристика подручја и лежишта минералних сировина;

7) геолошко-економских карактеристика подручја и потенцијалне минералне сировине.

Члан 3.

Потенцијалност подручја у погледу проналажења подземних вода одређује се на основу следећих критеријума:

1) морфолошких карактеристика подручја и могућности постојања лежишта у њима;

2) припадности подручја одређеној структури порозности, односно просторног положаја водоносне средине у којој се лежиште налази;

3) хидрогеолошких параметара и особина водоносне средине, а код полузатворених и затворених лежишта и њихове повлате;

4) особина режима подземних вода (дотицај, протицај, акумулирање и отицај);

5) физичких и хемијских особина подземних вода које одређују њихову употребљивост, и

6) геолошко-економских карактеристика подручја и потенцијалне минералне сировине.

Члан 4.

Потенцијалност подручја у погледу проналажења лежишта нафте, кондензата и природних гасова одређује се на основу следећих критеријума:

1) структурно-тектонског склопа и литостратиграфских карактеристика седиментног басена или подручја;

2) припадности одређеној нафтно-геолошкој провинцији, односно општих нафтно-геолошких карактеристика басена или подручја;

3) постојања матичних заштитних и колектор стена;

4) петрофизичких особина колектора;

5) физичких и хемијских особина флуида;

6) величине притиска и температура и

7) геолошко-економских карактеристика подручја и потенцијалне минералне сировине.

Члан 5.

Потенцијалност подручја у погледу проналажења лежишта геотермалне енергије одређује се на основу следећих критеријума:

1) морфолошких карактеристика подручја и просторне одређености колектора петрохемијске и хидрогеотермијске енергије;

2) петрохемијских или хидрогеотермијских параметара и особина стенских маса са функцијом хидрогеолошких изолатора, хидрогеолошких колектора и хидрогеолошких изолатора и колектора;

3) геотемпературног режима терена;

4) особина режима флуида носиоца геотермалне енергије (дотицај, протицај, акумулирање и отицај термалне воде, конвекција и кондукција енергије);

5) хидродинамичких карактеристика лежишта;

6) физичких и хемијских особина флуида;

7) геолошко-економских карактеристика подручја и потенцијалност минералне сировине.

Члан 6.

Утврђивање потенцијалности подручја у погледу проналажења минералних сировина, према прописаним критеријумима из чл. 2, 3, 4. и 5. овог правилника, врши се свим методама геолошких, хидрогеолошких и инжењерскогеолошких истраживања, као и свим врстама површинских и подземних истражних радова и других испитивања, а радови на оцени те потенцијалности изводе се у четири етапе.

На крају сваке етапе даје се геолошко-економска оцена која одговара датом степену истражености.

Члан 7.

Права етапа утврђивања потенцијалности подручја из члана 6. овог правилника обухвата основна геолошка проналажења регионалног карактера и то: израду геолошких, хидрогеолошких, инжењерскогеолошких, геоморфолошких, геофизичких и металогенетских карата у размери 1:1.000.000 до 1:500.000 са одговарајућим тумачима и анализама. Циљ ових истраживања је упознавање састава, грађе и развоја простора који се истражује.

Прва етапа и основна геолошка истраживања регионалног карактера ограничена на распрострањење појединих геолошких формација и простора који представљају перспективне рудне рејоне, водоносне геоструктурне целине, природне резервоаре геотермалне енергије, нафте, кондезата, и природних гасова.

Етапом истраживања из става 1. овог члана обухваћени су по врстама и обиму сви радови који одговарају картама размере 1:1.000.000 до 1:25.000, а имају за циљ да се у истраживаним теренима прогнозирају резерве до нивоа Д категорије, преко ближег проучавања геолошког развоја и специфичности геолошке грађе, а на основу комплексних геолошких истраживања и испитивања.

Члан 8.

Друга етапа утврђивања потенцијалности подручја из члана 6. овог правилника обухвата основна геолошка истраживања регионалног карактера која ближе дефинишу перспективне геолошке формације и просторе са становишта рудоносности, водоносности, геотермалне потенцијалности, нафтоносности и гасоносности.

Етапом истраживања из става 1. овог члана обухваћени су по врстама и обиму сви геолошки радови који одговарају картама размере 1:100.000 до 1:25.000 (ређе и крупнијих размера), а имају за циљ да на истраживаним теренима дефинишу резерве Д категорије.

У овој етапи синтетизују се сви прикупљени подаци о општим геолошким условима и специфичностима геолошке грађе, утврђују и упоређују подаци извршене детаљне проспекције терена, врше оријентациона бушења у циљу

добијања података о лежишним и другим условима на подручјима претпостављених лежишта минералних сировина и подземних вода, врсте колектора и покровних стена и врше упоређивање индицираних података са подацима из литературе, а све у циљу обезбеђења што успешније прогнозе.

Члан 9.

Трећа етапа утврђивања потенцијалности подручја из члана 6. овог правилника обухвата основна геолошка истраживања на издвојеним оријентационим рудним рејонима, зонама или пољима, водоносним срединама и структурним облицима са геотермалним и колекторским својствима.

Етапом истраживања из става 1. овог члана обухваћени су по врстама и обиму сви радови који одговарају картама и плановима размере 1:10.000 до 1:5.000, а имају за циљ да на истраживаним теренима дефинишу резерве Ц категорије кроз оријентациону истраженост геолошке грађе перспективних рејона, зона, поља, структурних облика, величине, положаја, облика и услуга залегања лежишта, евентуалне везе са другим лежиштима истог или сличног типа, условима прихрањивања, пражњења и филтрационих својстава за лежишта подземних вода и могућностима постојања замки, распрострањења колекторских и заштитних стена за лежишта кондезата, нафте и гаса, а све на бази делимичне провере истражним радовима (раскопима, раскривкама, истражним бушењем), односно аналогије са истраженим истим или сличним лежиштима.

Члан 10.

Четврта етапа утврђивања потенцијалности подручја из члана 6. овог правилника обухвата основна геолошка истраживања на делимично истраженим и утврђеним рудним зонама и пољима; водоносним срединама, структурним облицима са геотермалним и колекторским својствима које по геолошкој грађи, лежишним условима и квалитетним својствима могу представљати потенцијална лежишта.

Етапом истраживања из става 1. овог члана, обухваћени су по врсти и обиму сви радови који одговарају картама и плановима размере 1:10.000 до 1:5.000 и крупнијих размера, а имају за циљ да на истраживаном терену дефинишу могуће резерве Ц категорије, и то:

- код чврстих минералних сировина - лежишне услове (простирање, залегање, облик, грађа, величина, корисна супстанца и њен просторни размештај), квалитативне карактеристике и технолошка својства, типове и индустријске врсте сировина, као и тектонске, хидрогеолошке, инжењерскогеолошке и друге услове који опредељују начин експлоатације;
- код подземних вода (питких, минералних и термалних) - реолошку грађу и филтрациона својства водоносне средине, распрострањености и могућности обнављања резерви, везу са површинским водама и другим водоносним срединама, услове заштите изворишта;
- код нафте, кондензата и природних гасова - лежишне услове, параметре лежишта, квалитет флуида, границе лежишта на основу геолошких, геофизичких истраживања, истражних радова и бушења, при чему најмање на једној бушотини мора бити остварен проток флуида.

Члан 11.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".